

Webinar dla przedsiębiorców – nowelizacja krajowej ustawy sankcyjnej – pytania i odpowiedzi część II

1. **Towary podwójnego zastosowania - w jaki sposób rozpoznać, że towar ma tą właściwość lub jej nie ma? Czy jest prosty sposób na określenie takiego towaru? Gdzie znajduje się lista takich towarów? Czy towary powszechnie dostępne, takie jak łożyska kulkowe, uszczelki, sprężyny, mogą być zaszeregowane do towarów podwójnego zastosowania? Czy może towarami podwójnego zastosowania są tylko kompletne urządzenia czy także części do nich? Czy lista towarów podwójnego zastosowania jest jedna i obejmuje wszystkie kraje objęte sankcjami, czy może każdy z sankcjonowanych krajów może mieć inną listę? Czy lista towarów podwójnego zastosowania jest uzupełniana o nowe pozycje i czy o takiej aktualizacji można być poinformowanym poprzez newsletter, alert lub inną formę powiadomienia?**

Lista towarów podwójnego zastosowania znajduje się w rozporządzeniu Rady (WE) nr 428/2009 z dnia 5 maja 2009 r. ustanawiającym wspólnotowy system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania (Dz.U. L 134 z 29.5.2009 ze zm), w załączniku do tego rozporządzenia pt. „wykaz produktów podwójnego zastosowania”. Ograniczenia dotyczące produktów podwójnego zastosowania są zintegrowane w ISZTAR4. Produktami podwójnego zastosowania są nie tylko urządzenia i części do nich, ale również np. substancje chemiczne, materiały polimerowe, stopy metali. Lista towarów podwójnego zastosowania jest jedna w Unii Europejskiej i przepisy dotyczące ograniczeń obrotu takimi towarami obowiązują niezależnie od sankcji. Informacja o zmianach w zakresie listy towarów podwójnego zastosowania będzie publikowana w Aktualnościach na PUESC.

2. **Czy pod nowe wymagania polskiej ustawy sankcyjnej (art. 14a) podlegać będą tylko wyłącznie towary i kierunki zgodnie z art. 12g 833/2014 oraz 8g 765/2006, czy może jeszcze jakieś inne (jakie)?**

Art. 12g rozporządzenia 833/2014 oraz art. 8g rozporządzenia 765/2006 odnoszą się do zakazu reeksportu towarów wymienionych w załącznikach XI, XX i XXXV, wspólnych produktów o wysokim priorytecie wymienionych w załączniku XL do rozporządzenia lub broni palnej lub amunicji wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 258/2012 w przypadku rozporządzenia 833/2014 oraz XVI, XVII i XXVIII, wspólnych produktów o wysokim priorytecie wymienionych w załączniku XXX do niniejszego rozporządzenia lub broni palnej i amunicji wymienionej w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 258/2012 w odniesieniu do rozporządzenia 765/2006.

Nowelizacja krajowej ustawy sankcyjnej nie dotyczy konkretnych załączników rozporządzeń, lecz ustanawia pewne obowiązki w odniesieniu do eksporterów towarów sankcyjnych (wszystkich) wywożących je do państw, co do których istnieje ryzyko obejścia sankcji (co do wykazu państw – patrz FAQ cz. I). Obowiązek zawarcia klauzuli „NO-Russia” dotyczy towarów wymienionych w ww. załącznikach i obowiązuje niezależnie od zapisów krajowej ustawy sankcyjnej.

- 3. Czy towary (odpady na załączniku VII-transgraniczne przemieszczenie, gdzie w pkt 7 tego dokumentu wskazana jest instalacja odzysku) eksportowane z Polski do Ukrainy podlegają pod nowelizację ustawy? Czy towary (odpady na załączniku VII-transgraniczne przemieszczeni, gdzie w pkt 7 tego dokumentu wskazana jest instalacja odzysku) eksportowane w kontenerach morskich z Polski do Azji: np. do Wietnamu, Malezji, podlegają pod nowelizację ustawy? Czy osoba dokonująca eksportu do Ukrainy, Malezji i Wietnamu jest zobowiązana do przedłożenia dokumentów potwierdzających dokonanie odprawy celnej towarów z tychże krajów?**

Odnosnie „państw ryzyka” – odpowiedź znajduje się w FAQ cz. I. Na chwilę opracowania odpowiedzi na pytanie ani Wietnam, ani Malezja, ani Ukraina (wyłączając obszary okupowane przez Rosję) nie są uważane za „państwa ryzyka”. Poza tym dowód odprawy celnej z państwa trzeciego wymagany jest tylko w sytuacjach, w których organ celny zażądał oświadczenia producenta.

- 4. Czy organ celno-skarbowy będzie wymagał w oświadczeniach producenta (art. 14a ust. 3 ustawy) zamieszczenia klauzuli dot. odpowiedzialności karnej w sytuacji, gdy wymóg taki nie wynika z ustawy?**

Nie, oświadczeniu producenta nie towarzyszy klauzula o odpowiedzialności karnej. Klauzula ta powinna się znaleźć wyłącznie w oświadczeniu eksportera.

- 5. Jeśli oświadczenia muszą być dostarczone w formie oryginału, to czy będą akceptowane dokumenty podpisane podpisem elektronicznym lub profilem zaufanym?**

Tak, kwalifikowany podpis elektroniczny lub profil zaufany są tymi rodzajami podpisu, które są uznawane przez organy KAS. W większości przypadków organ celny nie będzie wymagał dostarczenia oryginału oświadczenia, skan przesłany np. za pomocą aplikacji e-Załączniki czy innym kanałem komunikacji będzie wystarczający.

- 6. Czy „dokument potwierdzający dokonanie odprawy celnej” może zostać przedstawiony w formie pliku z systemu celnego kraju przeznaczenia (odpowiednika polskiego ZC299)?**

Tak, przy czym istotne jest, aby był to format możliwy do odczytania przez organy celne w Polsce.

- 7. Czy rośliny ozdobne (kod CN 06029047) przeznaczone dla Kirgistanu i Kazachstanu jadące przez Rosję i/lub Białoruś tranzytem są objęte sankcjami?**
Rośliny ozdobne klasyfikowane do ww. kodu Taryfy celnej są objęte sankcjami w wywozie do Rosji i na Białoruś. W konsekwencji podlegają pod przepisy krajowej ustawy sankcyjnej przy wywozie do Kirgistanu i Kazachstanu z uwagi na procedurę tranzytu przez terytoria Białorusi i Rosji, jak również w przypadku wywozu do państw, co do których istnieje ryzyko, że biorą udział w obchodzeniu sankcji (odnośnie „państw ryzyka” – odpowiedź znajduje się w FAQ cz. I).
- 8. Co konkretnie należy rozumieć przez „region pozyskania drewna” - jakiego rodzaju jednostkę administracyjną/ jakie informacje należy podać na dokumencie?**
Regionem jest wydzielony obszar powierzchni Ziemi charakteryzujący się specyficznymi cechami odróżniającymi go od otoczenia. Definicja regionu jest różna, zależnie od dyscypliny naukowej.
W przypadku przywozu drewna region pozyskania drewna może być określany geograficznie, administracyjnie lub przyrodniczo. Istotne jest, aby organ celny mógł na tej podstawie zweryfikować „miejsce pozyskania drewna”.
- 9. Proszę o dokładne wyjaśnienie, kogo (jakich podmiotów - prośba o podanie przykładów) będzie dotyczył obowiązek, o którym mowa w art. 14a ustawy? Obowiązek ten dotyczy składania dodatkowych oświadczeń. Jakie są konsekwencje niezłożenia tego oświadczenia przez podmiot zobowiązany?**
W art. 14a przewidziano dwa rodzaje oświadczeń: oświadczenie eksportera, i jest to nadawca towaru, oraz oświadczenie producenta. Zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez organy celne „producent” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która wytwarza produkt lub która zleca zaprojektowanie lub wytworzenie produktu i sprzedaje ten produkt pod własną nazwą lub własnym znakiem towarowym.
Brak oświadczenia w sytuacjach, gdy jest ono wymagane, uniemożliwia zwolnienie przesyłki do procedury wywozu.
- 10. Ustawa w art. 14d nakłada na osobę lub podmiot, które dokonują przywozu towarów klasyfikowanych do działu 44 Nomenklatury Scalonej (czyli drewno i artykuły z drewna oraz węgiel drzewny) z państw, co do których istnieje ryzyko, że biorą udział w obchodzeniu środków ograniczających, przedkładanie organowi celnemu dowodów potwierdzających państwo pozyskania drewna lub państwo pozyskania drewna wykorzystanego do wytworzenia produktu drewnianego, zawierających informację o regionie pozyskania drewna w danym państwie, dane dostawcy drewna lub dane wytwórcy produktu drewnianego. Czy w związku z tym przewiduje się, że fakt posiadania takiego dowodu w momencie zgłoszenia celnego trzeba będzie potwierdzić zadeklarowaniem w**

zgłoszeniu celnym specjalnego kodu „Y”?

Czy należy się spodziewać, że Ministerstwo Finansów opublikuje listę państw, co do których istnieje ryzyko, że biorą udział w obchodzeniu środków ograniczających?

Tak, dla przywozu drewna i wyrobów z drewna z państw, co do których istnieje ryzyko, że biorą udział w obchodzeniu środków ograniczających, przewidziano kod dokumentu „7P61 – (przywóz) dowody potwierdzające państwo pozyskania drewna lub państwo pozyskania drewna wykorzystanego do wytworzenia produktu drewnianego, zawierające informację o regionie pozyskania drewna w danym państwie, dane dostawcy drewna lub dane wytwórcy produktu drewnianego – art. 14d ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 507, z późn. zm.).”.

Lista państw – odpowiedź znajduje się w FAQ cz. I.

- 11. Czy w nawiązaniu do rozporządzeń sankcyjnych 833/2014 art.3k i 765/2006 art. 1bb w sytuacji, gdy towary z załączników do tych artykułów nie są wysyłane do RU lub BY ani też nie są przemieszczane przez terytorium tych krajów, czy należy od odbiorców z krajów trzecich oczekiwać oświadczeń dotyczących klauzuli o przestrzeganiu zakazu reeksportu?**

Art. 12g rozporządzenia 833/2014 oraz art. 8g rozporządzenia 765/2006 odnoszą się do zakazu reeksportu towarów wymienionych w załącznikach XI, XX i XXXV, wspólnych produktów o wysokim priorytecie wymienionych w załączniku XL do rozporządzenia lub broni palnej lub amunicji wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 258/2012 w przypadku rozporządzenia 833/2014 oraz XVI, XVII i XXVIII, wspólnych produktów o wysokim priorytecie wymienionych w załączniku XXX do niniejszego rozporządzenia lub broni palnej i amunicji wymienionej w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 258/2012 w odniesieniu do rozporządzenia 765/2006. W stosunku do tych towarów istnieje obowiązek zawarcia w umowie klauzuli NO-Russia.

- 12. Jeżeli eksporter dostarczał do tej pory urzędowi celnemu oświadczenie klienta-użytkownika końcowego zawierające informacje wymagane w oświadczeniu eksportera wg nowej regulacji, czy będzie ono wystarczające, czy musi być przygotowane osobne oświadczenie eksportera?**

Oświadczenie, o którym mowa w art. 14a ustawy, składa eksporter. Jest to dokument przez niego podpisany, opatrzony klauzulą o odpowiedzialności karnej. Oświadczenie klienta, nawet jeżeli zawiera te same elementy, nie jest oświadczeniem eksportera.

- 13. Na czym polega analiza ryzyka; jeśli dany podmiot od wielu lat eksportuje te same towary do stałego odbiorcy np. w Chinach i nigdy nie stwierdzono**

obchodzenia przepisów, to czy będzie miał te same ograniczenia co podmiot, któremu zdarzyło się już naruszyć środki ograniczające Unii Europejskiej ustanowione w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę lub podmiot, który dopiero zaczyna eksport do krajów, co do których istnieje ryzyko obchodzenia tych środków?

W ramach prowadzonej analizy ryzyka jak najbardziej bierze się pod uwagę historię dotychczasowych transakcji danego podmiotu; w przypadku gdy nie stwierdzono w przeszłości naruszeń prawa, ryzyko dla transakcji jest zdecydowanie mniejsze.

- 14. Czy zakres przedmiotowy oświadczenia, o którym mowa w art. 14a ust. 3 ustawy, odnosi się do wszystkich przepisów Unii Europejskiej, czy wyłącznie przepisów sankcyjnych, w tym w szczególności unijnych rozporządzeń nr 765/2006, nr 269/2014 i nr 833/2014?**

Oświadczenie eksportera dotyczy wyłącznie sankcji nałożonych na Rosję i Białoruś w związku z agresją Rosji na Ukrainę.

- 15. Czy towary luksusowe o wartości powyżej 300 EUR normalnie zabronione do eksportu do Rosji również wymagają potwierdzenia w postaci dowodu odprawy importowej z kraju docelowego, by potwierdzić w ciągu 45 dni, że nie trafiły do Rosji zgodnie z zapisem nowelizacji ustawy sankcyjnej?**

Jeżeli organ celny zażąda oświadczenia producenta ze względu na wysokie ryzyko obejścia środków ograniczających, to dowód odprawy celnej z państwa przeznaczenia będzie wymagany.

Data publikacji: 10.03.2025

Komórka odpowiedzialna: Departament Ceł MF